

Studijní program: B0114A030004 / Biologie se zaměřením na vzdělávání
Specializace: B0114A03CZma / Biologie se zaměřením na vzdělávání
B0114A13CZmi / Chemie se zaměřením na vzdělávání

Akademický rok

2022/2023

školitelský posudek
 oponentský posudek

bakalářská práce
 magisterská práce

Autor: Klára Těthalová

Název práce: Popularizace významných zástupců druhové diverzity lichenizovaných hub Faerských ostrovů a krkonošské tundry ve výukovém programu SŠ s důrazem na odlišnosti klimatu a geologické stavby

Vedoucí práce, školitel: RNDr. Josef Halda, Ph.D.

Oponent: Ing. Richard Pokorný, Ph.D.

Hodnocení

Kritérium	
Typ cíle a název DP	Název a cíle práce mi přijdou poněkud účelové. Proč byly k popularizaci lišejníků použity právě Faerské ostrovy? Jen proto, že existovala kolekce sběrů, které bylo potřeba determinovat? Faerské ostrovy jsou rozhodně zajímavou destinací, ale pro bakalářskou práci, zaměřenou na popularizaci lišejníků v rámci českých středních škol bych rozhodně doporučoval zaměřit se spíše na české, unikátní biotopy – jakou je rozhodně arko-alpínská tundra Krkonoš, případně na další zajímavé biotopy, které lišejníky v české krajině obývají.
Vlastní přínos a náročnost	Práce byla standardně náročná. Metoda determinace lišejníků je jasně daná, vidím zde pouze náročnost časovou. Vlastní přínos autora ve vztahu k názvu BP, tedy popularizaci lišejníků ve výukových programech SŠ vidím bohužel mizivý – defakto jen pracovní list v příloze 5.
Otázky a hypotézy	V BP nebyly nastíněny žádné otázky či hypotézy, které by byly následně testovány.
Design metody a data	Viz popis výše. Metoda determinace lišejníků je pevně daná a vychází z literatury, metody vedoucí k popularizaci lišejníků ve školách jsem zde nenašel žádné.
Zpracování dat	Statistika v BP chybí, ostatní vyhodnocení dat je standardní.
Presentace dat	V textu BP se nenacházejí duplicity, ale místy jsou kapitoly příliš obsáhlé (popis lišejníků) či naopak nedostatečné až chybějící (popis metod vedoucí k popularizaci). Tato nekonzistence je zmíněna i v dalším bodu posudku.
Interpretace dat	Práce je místy nevyvážená co do „hloubky záběru“. Popis morfologie a determinace lišejníků je velmi detailní a mnohdy zachází do takové hloubky, která již přesahuje rozsah středoškolských rámcových vzdělávacích programů. Naopak jsou tu kapitoly 1.3 a 1.4. Ty by měly mít zhruba stejný rozsah – protože primárně slouží k popisu stanovištních/ekosystémových charakteristik oblastí, kde byly lišejníky sbírány. Proč ale potom Faerské ostrovy autorka „odbyla“ třemi stránkami a Krkonošim je věnováno 7,5 strany? Navíc zde čtenář nachází klimatický, částečně geografický popis, ale vlastní informace o lichenoflóře jsou poměrně kusé.

	<p>Zejména v kapitole 1.3 nacházím řadu mylných tvrzení, které bylo možno eliminovat, pokud by při psaní BP byl osloven vhodný konzultant. Jde například o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na Faerských ostrovech teploty neklesají pod bod mrazu. <p>Odp.: Není pravdou. V lednu a únoru denní teploty mohou klesnout i v hlavním městě Tórshavnu až na -2°C, ve vyšších nadmořských polohách je pak teplota ještě o něco nižší. Formulace v BP by tak měla znít: - <i>Na Faerských ostrovech PRŮMĚRNÉ MĚSÍČNÍ teploty neklesají pod bod mrazu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - ...vikingskými osadníky z Norska, kteří se zde v 9. století usídlili... <p>Odp.: Z této formulace čtenář pochopí, že Faerské ostrovy byly osídleny Vikingy v 9. století. To není pravda, v 9. stol. proběhla hlavní vlna kolonizace, tzv. „landnám“, paleobotanické nálezy, např. obilky ječmene či pylová zrna jitrocelů napovídají, že landánmu předcházely nejméně dvě vlny osídlení, ve 4.-6. stol. a 6.-8. stol. n.l., teoreticky ještě dříve.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na tomto souostroví čítajícími 18 ostrovů... <p>Odp.: 18 je tzv. „hlavních ostrovů“, souostroví ale celkem čítá 779 ostrovů.</p>
Literatura	<p>Rešerše literárních zdrojů je v pořádku, avšak řadu webových zdrojů v kapitole Další zdroje bylo možno nahradit klasickými recenzovanými publikacemi (např. geografie a geologie či klima Faerských ostrovů, přírodní poměry Krkonoš).</p>
Logika textu a formální úprava	<p>V textu jsou místy přítomny překlepy (např. „termínien“, „arragement“, „bradivičnaté“, „požka“, „měšiční“, „vypočítana“, „Kristinnosna“, „něketřých“, „podorbnejší“, „zřemě“), pravopisné chyby (Subarktida – používáno s malým „s“, viz <i>Slovník spisovného jazyka českého</i>, vyd. 2011, totéž v angličtině – místo „subarctica“ má být právně „Subarctic“) a stylistické nedokonalosti „...úhrnem... byl však byl...“</p> <p>Chyby se též vyskytují v geografických názvech, zejména při popisu Faerských ostrovů (Vidoy místo Viðoy, Bordoy místo Borðoy atd...) a v latinských názvech (hochstetteri místo hochstetteri aj).</p> <p>Klíčová slova – použito zbytečně mnoho, zpravidla se uvádí pět klíčových slov, či sousloví.</p> <p>Bakalářské práci lze rovněž vytknout fakt, že autorka místy používá příliš „neprofesionální“ vyjadřování, která do absolventské práce tohoto typu rozhodně nepatří. Příkladem může být kapitola „Poděkování“ – nešlo jinak vyjádřit konstatování, že dr. Stejskal „...fungoval jako takový reviewer2...“?</p> <p>Stejně tak formulace „rodina Dutohlávkových“ použita v závěru zní poněkud zvláštně, i když čtenář se může domnívat, že to bylo použito pro účely zvýšení pozornosti ze strany žáků při výuce – že tomu tak skutečně je, se dozví (bez předchozího vysvětlení) až zcela na konci BP, v příloze 5, ke se nachází Pracovní list.</p>
Otázky	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je v České republice právně zakotvena ochrana lišejníků? 2. Na blízkém Islandu je používána výzkumná metoda, označovaná jako lichenometrie. Popište, o co se jedná a zvažujte, zda by bylo možné ji využít pro popularizaci na středních školách.
Výsledné hodnocení	<p>Práce spínuje/nesplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, proto ji doporučuji/nedoporučuji jako podklad k udělení titulu Bc.</p>

V Ústí nad Labem
Dne 24.07.2023

Podpis
Ing. Richard Pokorný, Ph.D., DiS